

บทโครงร่าง (Story Outline) ภาพยนตร์โทรทัศน์ (TV Series) เรื่อง “เล่าเรื่อง ผ่าน เลนส์” (Tales in Lens)

ผู้เขียน: สุคัน ฆาหินฟ้า, d film school. โทร.08-9644-1048

ความยาวเรื่อง: 12 ตอน (ตอนละ 60 นาที)

วัน เดือน ปี: มิถุนายน 2554

แนวคิดของเรื่อง (theme) : หลายคน มีความเข้าใจหลักเศรษฐกิจพอเพียง ที่แตกต่างกัน ตามลักษณะอาชีพ ฐานะทางเศรษฐกิจ สังคม และ การศึกษา ดังนั้น การตีความหลักเศรษฐกิจพอเพียงที่ว่า “พอประมาณ มีเหตุผล และมีภูมิคุ้มกัน” อาจจะทำให้เข้ากับประโยชน์ของตนเอง แต่อย่างไรก็ตามปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง มุ่งแก้ปัญหาความทุกข์ยากของประชาชน เป็นสำคัญ

สังคมไทยส่วนใหญ่ มองชีวิตในมุมของความสุขจากการได้เสพ จึงวางเข็มทิศของการพัฒนา ชีวิต เศรษฐกิจ และ สังคม (โดยเฉพาะ นโยบายของภาครัฐ และภาคธุรกิจ) ไปเพื่อ “ตอบสนอง ความต้องการส่วนเกิน”¹⁾ (เพิ่มกิเลส) ซึ่งสวนทางกับ หลักศาสนาพุทธ ซึ่งมองชีวิตในมุมของความทุกข์ จึงวางเป้าหมายของชีวิต คือ ความพ้นทุกข์ มิใช่ การแสวงความสุขจากการได้เสพ

ดังนั้น ทิศทางของการพัฒนา ชีวิต เศรษฐกิจ และ สังคม ตามวิถีพุทธ จึงมุ่ง “ลดการตอบสนอง ความต้องการส่วนเกิน” (ลดกิเลส) เป็นสำคัญ การลดการตอบสนอง ความต้องการดังกล่าวได้ในปริมาณ ที่สามารถ “ทน” อยู่กับ สภาพความทุกข์ (ซึ่งเป็นสภาวะประจำตัวของมนุษย์ทุกคน) ได้ ก็จะทำให้เกิดสภาวะอย่างหนึ่งขึ้นมา สมมุติเรียกว่า “สุข” ความสุขที่ว่านี้ จะมีปริมาณ มาก หรือ น้อย ขึ้นอยู่กับ การปรับความสมดุล ระหว่าง “มีความต้องการส่วนเกิน” กับ “งดการสนองตอบ ความต้องการส่วนเกิน” ว่าสามารถ ทน ได้ยาก (สุขน้อย) หรือ ทนได้ไม่ยากไม่ลำบาก (สุขปานกลาง หรือ สุขพอเพียง) หรือ ทนได้โดยไม่รู้สึกรว่าต้องทน (สุขมาก)

¹ มนุษย์ มีความต้องการอยู่ 2 ส่วน คือ

(1) **ความต้องการพื้นฐาน** ด้านวัตถุ ได้แก่ เครื่องใช้ปัจจัยสี่ (ข้าว ผ้า ยา บ้าน) ความปลอดภัยในร่างกาย ชีวิต และทรัพย์สิน ส่วนด้านจิตใจ คือ การยอมรับนับถือในสังคม ความมีศักดิ์ศรีและเกียรติภูมิ (สิทธิมนุษยชน) และ ความรู้แจ้งเห็นจริงเกี่ยวกับชีวิต (มาจาก ความกลัวภัย 5 ประการ ของชาวพุทธ คือ อาชีวิตรภัย อสโลภภัย สาร์ชภัย มรณภัย และทุกขภัย) ในพระไตรปิฎก: พลสูตร อังคุตรนิกาย นวกนิบาต) ความต้องการส่วนนี้ จะต้องมีต้องสร้างให้เพียงพอ และอุดมสมบูรณ์ และเป็นหน้าที่ของ รัฐบาล ที่จะต้องสนองตอบ ความต้องการเหล่านี้

(2) **ความต้องการส่วนเกิน** ได้แก่ วัตถุ สิ่งของ หลากหลาย ที่ตอบสนอง “ความอยาก” ตันหา ของมนุษย์ ซึ่งเป็นความจำเป็นที่เกินเลย ไม่ต้องมีสิ่งเหล่านี้ ชีวิตที่ดำรงอยู่ได้อย่างมีความสุข ความต้องการส่วนนี้ จะต้อง ลด หรือ ควบคุม กำกับ ด้วยวิธีการใดๆ หรือแม้จะต้อง “ทำลาย” ก็จำเป็นต้องทำ เช่น เหล้า บุหรี่ เคมีพิษ และอบายมุข ควรต้องกำจัดก่อนเป็นลำดับแรก

ความสุขดังกล่าว ไม่ต้องลงทุน ด้วยเงิน หรือวัตถุ หรือแรงงานใดๆ และ เป็นอารมณ์ความสุขที่ต่าง จาก ความรู้สึกสุขจากการได้เสพ ตามลัทธิวัตถุนิยม บริโภคนิยมอย่างสิ้นเชิง นี่คือ เป้าหมาย และ ทิศทาง ของการนำเสนอรูปแบบวิถีชีวิต ในภาพยนตร์โทรทัศน์ เรื่องนี้

ดังนั้น การเสนอแนวทาง สร้างสุข ด้วยการลดการตอบสนองความต้องการส่วนเกิน เป็นอีกมุมมอง หนึ่ง ของผู้สร้าง โดยตีความหลักเศรษฐกิจพอเพียง ผ่านตัวละครหลักของเรื่อง ซึ่งในที่สุด เขาพบว่า การ พัฒนาชีวิตตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ต้องใช้กระบวนการเรียนรู้ 3 ขั้นตอน ในการสร้างความเข้าใจ ที่ถูกต้องให้แก่ประชาชน นั่นคือ “เข้าใจ-เข้าใจ-พัฒนา” โดยให้ผู้ชมเกิดการเรียนรู้ ผ่านบทเรียนใน ภาพยนตร์ ซึ่งจะนำเสนอเป็นตอน ตอนละ 60 นาที

แนวภาพยนตร์ (genre) : ชีวิตกึ่งสารคดี (drama-documentary)

ประโยคหลัก (the premise): “ความสุข” ถ้าไม่เข้าใจ ก็ไม่สามารถเข้าถึง หรือจับต้องมันได้ จะเกิด อะไรขึ้น เมื่อแต่ละคน ตีความหมายของ “ความสุข” ต่างกันออกไป และ “ความสุข” อย่างไรก็ตาม แน่ ที่จะ สร้างประโยชน์สุข สันติภาพ ให้แก่นมนุษยชาติ และ พวกเขาจะต้อง “ทำอะไร” และ “งควุ่นอะไร” เพื่อไป ให้ถึงเป้าหมาย ที่พวกเขาต้องการ

เรื่องย่อ (synopsis) รวม 12 ตอน:

เป็นเรื่องราวชีวิต ของหนุ่มนักทำรายการทีวี ที่ต้องเผชิญหน้ากับปัญหาใหญ่ๆ สองเรื่อง คือ เจ้านาย ที่จู้จี้จุกจิก กับการเลือกสรรรายการต่างๆ ที่จะนำเสนอที่วี ให้ถูกใจผู้บริหารสถานี และ คณะกรรมการ กับ ความสับสนของตัวเอง เมื่อได้รับ ข้อมูล และ เรื่องราวต่างๆ ของผู้คน ที่ตนได้สัมผัสมา หลายครั้งที่ต้องเสี่ยง ด้วยชีวิต เขาก็ทำ เขาไม่ใช่ช่างเขียน ไม่ใช่ช่างพูด ทั้งไม่ใช่ช่างคิด ในหัวสมองของเขา ไม่มีหลักวิชาการแต่ อย่งใด เขาเก่งอย่างเดียว คือ ถ่ายภาพ และ มีความอด อดทน เป็นคุณสมบัติเด่น ที่พ่อแม่มอบไว้ให้

ความอด อดทน ไม่ท้อถอยของเขา แม้จะได้รับคำตำหนิมากกว่า คำชม บวกกับ ฝีมือถ่ายภาพระดับ เทพ ทำให้เขาเกิดการเรียนรู้ ไปพร้อมๆ กับ ข้อมูล และ ประสบการณ์ ที่เขาได้รับ แรกๆ เขาไม่เชื่อ แต่เมื่อ เวลาผ่านไป เขามีโอกาส มีเวลา ได้ทบทวนคำพูด ข้อความ ภาพถ่าย ภาพวิดีโอ ที่เก็บสะสมมาเป็นจำนวน มาก ซึ่งดูเหมือนจะซ้ำซาก จำเจ แต่เขาพบว่า ผู้คนที่ตนใกล้ชิดสัมผัส ซึ่งพวกเขาจะเรียกตนเองว่า “ผู้ ประสบความสำเร็จ” เขาคิดว่า มันเป็นไปได้ยาก ที่คนทั่วไปจะยอมรับได้ง่ายๆ แม้แต่ตัวเขาเองก็ตาม แต่นั่น เป็นห้วงความคิดในระยะเริ่มแรกเท่านั้น

ต่อมา เขาเริ่มจับทิศทาง ในข้อมูลที่เขเก็บสะสมไว้ เขาต้องใช้ความพยายามอย่างสูง ในการตัดสินใจ ยอมรับ ระหว่าง “ผู้ประสบความสำเร็จ” กับ “คนบ้า” ในสายตาของคนเมือง และ คนชนบทด้วยตนเอง

จุดพลิกผัน ทำให้เขาสูญเสียความรู้สึก และความตั้งใจ ที่เขาให้ความสำคัญของงานนี้มาตลอด คือ เรื่องราวเรื่องจริงเรื่องหนึ่ง ที่เขาเรียบเรียงมันขึ้นจาก ความศรัทธา ความรู้สึกภักดี ความสมเพช และ ความเคียดแค้น ซึ่งเขาคิดว่า มันน่าจะได้รับการคัดเลือก ออกอากาศ

แต่ปรากฏว่า เขากลับถูกต่อว่า และถูกไล่ตะเพิด จากเจ้านายจอมกวน ให้ยกเลิก หรือไม่ก็เปลี่ยนเรื่องทำ เพราะมันไป “โค่น” ความรู้สึกของผู้ใหญ่ในบ้านเมืองหลายคน ถ้าให้เรื่องนี้เผยแพร่ออกไป เป็นเรื่องใหญ่แน่²

เขารู้สึกผิดหวัง และท้อแท้ อย่างที่ไม่เคยรู้สึกมาก่อน อีกทั้งได้รับแรงกดดันจากคนรัก ให้เขาเลิกทางเดินชีวิต แบบที่เธอหยาบยื่นให้ ซึ่งเป็นเส้นทางที่ผิดกับความรู้สึกของตัวเอง ทั้งๆ ที่เขานั้นแหละ เคยเลือกทางเดินนั้นมาแล้ว

เขาทบทวนชีวิตของเขาใหม่ ตั้งแต่เริ่มต้นจนถึงปัจจุบัน ว่าเขาเป็นใคร และ จะทำอะไรต่อไป ความสับสน เข้ามารอบงำเขาอีกครั้งหนึ่ง แต่คราวนี้มันไม่นานเหมือนทุกๆ ครั้ง เมื่อกรรมการที่ปรึกษาผู้ใหญ่ท่านหนึ่ง เรียกเขาไปพบ และ ขอฟังเหตุผลจากเขา ที่เขาได้จัดทำเรื่องราวชีวิตเรื่องจริงเรื่องนี้ขึ้น

เขาทราบภายหลังว่า คนรัก ของเขานั้นเอง ที่เป็นผู้นำเอาสารคดีของเขา ไปเสนอให้กรรมการที่ปรึกษาผู้ใหญ่ท่านนั้นดู

เขากับคนรัก เกือบจะแยกทางเดินกัน เพราะมีความคิดเห็นแตกต่างกัน แต่เธอเข้าใจในความรู้สึกของเขา และเห็นว่า เขาเป็นคนดี ที่เธอไม่อาจจะปฏิเสธได้

ในที่สุด สารคดีของเขา ก็ได้รับการออกอากาศ ในชุด “เล่าเรื่อง ผ่าน เลนซ์”

---

² ภาคแรกของสารคดีชีวิต เป็นเรื่องราวชีวิตของผู้นำจิตวิญญาณท่านหนึ่ง ที่อดีตเป็น ดาราชื่อดัง ร่ำรวย แต่พบกับสัจจะชีวิต จึงหันหลังให้กับวงการมาษา การปฏิเสธชีวิตมาษา มันไม่ง่ายอย่างที่คิด เขาได้ต่อสู้อย่างหนัก ระหว่าง ความรู้สึกของตนเอง กับผู้คนในสังคม แต่ไม่นานนัก เขาก็พบคำตอบด้วยตนเอง เป็นความรู้สึก “สุข” ที่ไม่เหมือนกับสุขของคนทั่วไป ครั้งแรก เขาคิดจะปลื้มชีวิตอยู่โดดเดี่ยว แต่อีกใจหนึ่ง เขาก็อยากแบ่งปันความสุขนี้ ไปให้คนอื่นด้วย ในที่สุด เขาก็ตัดสินใจ เลือกวิถีทางที่ตนคิดว่า ถูกต้อง และเป็นประโยชน์ เขากลับไปสอนคนอื่นอีกครั้งหนึ่ง ให้เห็น ให้ได้รับความสุข อย่างที่เขาเป็น

สิ่งที่เขาคิดเขาทำ ได้รับการตีพิมพ์เผยแพร่ จากผู้คนที่นับถือเขา จากนั้น ก็มีผู้คนหันมาเลื่อมใสศรัทธาเขา หันมาปฏิบัติตามแนวทางของเขา มากขึ้นเรื่อยๆ จนในที่สุดเขาได้สร้างวัฒนธรรมชุมชน ขึ้นมาใหม่ ภายใต้วิถีแห่งความสุขความพอเพียง แต่สิ่งที่เขาทำ กลับไปขัดกับผลประโยชน์ ของผู้มีอิทธิพลเข้าอย่างจัง และ ถัดจากนี้ไป เป็นภาคที่สอง ของเรื่องราว ว่าจะเกิดอะไรขึ้นกับเขา และชุมชนของเขา ซึ่งเรื่องราวทั้งหมด อยู่ระหว่างการรวบรวม และจะนำเสนอในโอกาสต่อไป.

โครงสร้างการดำเนินเรื่อง (Plot Structure) ตอนที่ 1

ตอนที่ 1 เล่าเรื่อง ผ่าน เลนซ์

ผมเป็นคนที่ต้องทำทุกอย่าง ตั้งแต่เขียนบท ตากล้อง ตัดต่อ ส่วน บก.นั่งรอผลงาน อย่างเดียว ผมตั้งชื่อรายการของตัวเองว่า เล่าเรื่องผ่านเลนซ์ เพื่อค้นหา เรื่องราวอะไรก็ได้ ที่ บก.พอใจ

ตอนที่ 2

.

ตอนที่ 3 .- 12 ...

.

จบบริบูรณ์.